

■ ■ ■ månadens epiztel

Brucellos hos hund, herpesvirus hos koikarp och mjältbrand hos nötkreatur är några av de smittor

som diskuteras i detta nummers Epiztel. Rapporten är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

BRUCELLOS HOS HUND I SVERIGE OCH FINLAND

En tik i Skåne har konstaterats smittad av *Brucella canis*, så som rapporterades i SVT 10/11. Tiken är både serologiskt och bakteriellt positiv vid analys på SVA. Detta är det första fyndet av bakterien i Sverige.

Brucellos hos livsmedelsproducerande djur lyder under epizootilagstiftningen, men inte infektion hos hund. Jordbruksverket och SVA ser dock allvarligt på situationen och nu pågår smittspårningsarbete för att spåra och stoppa eventuell smittspridning i landet. Den drabbade american staffordshire-terriern importerades från Polen och den hane som misstänks ha smittat henne är född i Serbien, men båda hundarna bor i Sverige.

I Finland uppdagades under förra året ett fall av *B canis* hos en importerad hund. Det var första gången som bakterien isolerades i Finland och den första isoleringen av *Brucella* på 50 år i landet, som liksom Sverige är officiellt friförklarad från brucellos hos nötkreatur, får och getter. Hunden var importerad från ett räddningscenter i Ryssland vid sex månaders ålder, hade långvariga problem med diskospon-

dylit som inte avläkte trots antibiotikabehandling och remitterades vid två års ålder till en neurolog. Den uppmärksamma specialisten tog en biopsi från vilken *B canis* kunde identifieras. Blodprov togs också, som visade att hunden hade antikroppar mot *B canis*. Prov från ett kullsyskon som importerats samtidigt och fanns hos samma ägare var negativt för antikroppar. Den affekterade hunden avlivades och obduktion konfirmerade diagnosen.

Dessa fall uppmärksammar risken för brucellos hos hund i samband med parning utomlands och hos importerade hundar, i synnerhet gatuhundar. Dessutom visar det att *B canis* förutom de mer vanliga manifestationerna i form av reproduktionsstörningar och orkit också kan orsaka andra symtom som diskospondylit, uveit, endoftalmit, dermatit, endokardit och meningoencefalit. Diagnostiken är besvärlig med symtomfria djur och risk för såväl falskt positiva som falskt negativa serologiska tester. Den bästa metoden för att ställa tidig diagnos är genom odling av bakterien. Även här kan falskt negativa resultat erhållas, varför upprepade provtagning kan behövas. Smittspridning sker främst genom vaginala

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

sekret från tik och urin från hanhund, men utsöndring kan ske med samtliga kroppsvätskor. Eftersom *B canis* är en intracellulär bakterie är den svårbehandlad och en smittad hund kan inte garanteras bli frisk med behandling. Sjukdomen är anmälningspliktig, och Jordbruksverket kan besluta om avlivning med stöd av provtagningslagen för att hindra vidare spridning.

MISSTANKAR OM BLUETONGUE

Två kvigor har provtagits och analyserats med avseende på bluetonguevirus. I båda fallen kontaktade behandlande veterinär SVA med sin misstanke.

Det första fallet var i Växjö-trakten och gällde en ovaccinerad kviga som var kraftigt svullen i tunga och svalg samt mellan underkäksgrenarna. Inga erosioner eller blåsor kunde ses. Kvigan avled senare under kvällen och natten och provtogs från mjälte i samband med obduktion för PCR. Det andra fallet, från Blekinge, var även detta en kviga där symtomen hade varit diarré och avmagring, sårig mule och nedsatt allmäntillstånd. Ingen feber, häлта eller flöde från ögonen noterades. Båda djuren var negativa för

bluetonguevirus vid PCR-undersökning. Det är fortsatt viktigt att komma ihåg bluetongue som en differentialdiagnos, speciellt nu när Sverige inte längre har en aktiv övervakning under sommaren.

UTBROTT AV KOIHERPESVIRUSINFEKTION I STOCKHOLMS LÄN

I augusti 2011 bekräftade SVA koiherpesvirus (KHV) i en grupp koiarpar som hålls av en hobbyodlare i Stockholms län. Koiherpesvirus är en smittsam sjukdom som drabbar de vanligaste koiarterna som koiarp, spegelkarp och läderkarp. Flera fiskarter kan fungera som subkliniska smittbärare. Vanliga symtom är ökad andningsfrekvens, ökad slemproduktion samt att fiskarna gärna simmar vid ytan. I en drabbad fiskpopulation kan morbiditeten ligga på nära 100 procent och mortaliteten på ca 70–100 procent (siffror från SVA). Smittöverföringen är horisontell, dvs mellan fiskar och via vatten men även via vektorer som insekter, och genom kontaminerade redskap, kläder och foder m m. Anläggningen där primärfallet påvisats är spärerad och smittspårningsarbete har inletts.

MJÄLTBRAND

Arbetet med de mjältbrandsdrabbade korna i Örebro län fortsätter. Alla djur som drabbats av mjältbrand utom ett har tillhört samma grupp av djur. Detta djur betade på en angränsande mark och man tror att djuret smittades genom att det druckit kontaminerat vatten i Kvismare kanal som rinner genom markerna. Förutom perakuta dödsfall har även några kor aborterat. Arbetet försvåras av att det rör sig om skyddade våtmarker som regelbundet översvämmas. Den mjältbrandsgrav som grävts upp är nu igenlagd och vattnet har letts förbi graven. Mjältbrands-sporeer är påvisade i området för graven.

En fråga som uppkommit under arbetet är huruvida det stora antalet fåglar i området, bland annat tusentals tranor och gäss, utgör någon risk för smittspridning till angränsande jordbruksmark där de även vistas. SVA bedömer den risken som försumbar. De drabbade djuren har antibiotikabehandlats och flyttats från de smittade hagarna. Nu vaccineras djuren i den värst drabbade besättningen och eventuellt kan fler djur i närliggande besättningar komma att vaccinerats mot mjältbrand. ■

I augusti 2011 bekräftade SVA koiherpesvirus (KHV) i en grupp koiarpar som hålls av en hobbyodlare i Stockholms län.

FOTO: ROUAND ZH